

**Presidential Communications Office
Presidential News Desk**

**SPEECH
OF
PRESIDENT RODRIGO ROA DUTERTE
DURING THE 81st ANNIVERSARY OF GOVERNMENT SERVICE
INSURANCE SYSTEM**

[Delivered at GSIS Gymnasium, Financial Center, Roxas Boulevard, Pasay City | 19 June 2018]

Salamat po. Kindly sit down. Thank you for your courtesy.

Government Service Insurance System General Manager Jesus Clint Aranas; PAGCOR Chief Operating Officer Alfredo Lim; officials and employees of the Government Service Insurance System; mga kasama ko sa gobyerno; mga kababayan.

If there is one thing I am avoiding is --- no, no, no, it's not connected with you --- 'yung to develop a cult or a loyalty to me personally.

Alam mo hindi ko kailangan 'yan. I was elected by the people, okay na 'yon. And by the way, sa totoo lang, kapit-bahay gan... Ba't magaganda? Totoo. Sa lahat ng opisina --- hindi ako nag --- hindi ako nagbobola ha. Sa lahat ng opisina ang pinakamaraming maganda ang GSIS. *[applause and cheers]*

Hindi totoo. Sinabi ko hindi ko kayo binobola. *[laughter]* Talaga noon pa. Magkapit-bahay tayo. Many, many years ago I was staying in a dormitory ang tawag nila 'yung YMCA. It was just alongside the City Hall at 'yung sa Concepcion 'yon 'yung opisina ninyo.

Noon pa man 'pag wala kaming magawa, tambay-tambay lang pagka alas-singko tinitignan namin 'yung mga taga-GSIS. *[laughter]*

On the average --- sa totoo lang --- on the average, marami talagang magaganda. I don't know if you follow a certain criteria in... *[laughter]* She must be slim, not more than 115 pounds *[laughter]* with a charming...

Saan ka nakatira, ma'am? *[laughter]* Ang sabi nila ano daw ako, I'm a chauvinist pig. Pero actually hindi 'yan totoo, ma'am.

Gusto ko lang... I was a guest speaker yesterday sa DFA and I remembered kasi nagku-question kung nakatapos ba daw ako ng foreign service. Yes I did. But I took the subjects ah 'yung pinakahuli na on a summer course. And I don't know why it was not included in my bio data, AB ako plus I took subjects sa foreign service.

So one time, tinawag ako ni Ambassador Tirona. She was there yesterday at nag-a-antipara na ako noon eh. Lasered na itong mata ko kasi nagmo-motor ako. So I had it lasered so I can see better and far and could discern your beauty and --- saan 'yung isa? Afar.

So one time tinawag niya ako. "Could you point to me the state of Monaco?" Eh maliit 'yang lintik na lugar na 'yan, so gaganun-ganun muna ako. So she was in a hurry, sabi ni Ambassador --- professor ko siya sa geopolitics.

Sabi niya, "You seemed to be looking at the map for the first time." Sabi ko, "Ma'am, no, I studied but I am not --- I am not very good at directions." Sabi niya, "Oh so what are you good at?" And I said, "girls." *[laughter]* Eh siya 'yung nagalit pinalabas ako ngayon sa classroom.

Isip-isip ko naman ano man ang kasalanan ko? Sinabi ko man lang ang totoo. Gusto ko man talaga 'yung girls. Sino bang ayaw?

So 'yung ano sabi na --- noon pa ako ganun na ako magsagot. Maybe because 'yung a migrant's territory in Mindanao, halo kami. Then I thri --- we thrived the squatter's area, then progressed into a subdivision and things like that.

So along the way, nakuha --- na-imbibe ko 'yung mga kawalanghiyaan ng tao including the uncouth and curse, epithets, curses, 'yung ganun.

Ang problema ko, when I became President there was never a shift in my paradigm from being a mayor to the presidency. Kaya noong nag-Presidente ako "ay p***** j***** 'yan" diretso.

Ito namang mga taga-Maynila na mga u***, hindi naman nila makuha 'yung ugali ko. Ang sabi ng mga advisers ko "you adjust" --- ko "no". Kay sila ang mag-adjust, ako tapos na ako.

During the campaign, I was talking the same language, I was throwing sabi ko curses and everything at ibinoto nila ako. So nung na-Presidente ako, bakit ako magbabago ng --- sabi ko.

So I remain to be what I am, I said there was never a shift. Ang sabi nga nila "si Duterte wala namang --- hindi statesman." Sabi ko, "wala akong naalaala na course na statesmanship." Ang naalaala ko lang 'yung sa eskwelahan. Sabi ko but I never, never really obligated myself to be a... Sila 'yung magsunod sa akin. Bakit ako?

Nakita mo naman the way they treat us. Eh itong si Obama akala mo kung sino he was lecturing on me in a bress --- ah press briefing --- sinabi ko, "Look, Mr. President, if you want to criticize me, there is a proper venue and that is the United Nations. Why don't you just go there and air what you want to say? Why do you have to be so coarse as to lecture on me in a press briefing sa White House?"

Sabi ko, "You s** of a b****, t*** i**, you go to hell." *[applause]* So when Dureza, Yasay came sabi nila, "Ang sama ng impression sa iyo sa America pati sa Europe." Sabi ko, "P***** i** nila. Sabihin mo sa mga unggoy na 'yan I only answer to the Filipino people who elected me." *[applause]*

Wala akong pakialam sa kanila. Ito ngayon ganito 'yan, may speech ako. *[laughter]* Do you want to read me --- just to... Basahin ko lang tatlong pages lang. Kalalayo pa ng spacing. I could do this in about two minutes and about 40 seconds.

Memorize ko na itong mga ganito eh. Pero baka nandiyan 'yung gumawa. *[laughter]* Babasahin ko na lang 'yung last two paragraphs para naman may consuelo 'yang... *[laughter and cheers]*

Most importantly, I call on you to remain one with us in the fight against graft, corruption and other ills of society that have long been hampering our growth as a nation for so long.

Always embody integrity, transparency and accountability in your work and never waver in your resolve towards a better and more progressive Philippines.

Totoo. Ako, I do not want to paint myself before you nor define mine. It's up to you to know me at for after all I've been mayor of Davao for 23 years. I was once upon a time a congressman and a vice mayor to my daughter.

That long and by the time by the grace of God if I make it to the end, I would have served government for 40 years because before that, I was a prosecutor sa amin.

And during the time of Mr. Marcos, ah wala pa 'yung Ombudsman. It's known to be a Tanodbayan. So I was a special prosecutor for Mindanao. Dalawa kami eh. One was based in Zamboanga. 'Yun ang experience ko for the longest time.

So nung tumakbo ako, ewan ko kung bakit tumakbo rin akong y*** na ito. *[laughter]*

Sa totoo lang. Alam ba ninyo it was almost like a Man from La Mancha. But I was not really expecting anything great. I have my own reasons. It is very legal. I cannot say it now again because I would be just rubbing a --- just like a sore thumb that sticks everyday. Baka magalit si --- 'yung tinutukoy ko.

But it has something to do with legal. At sabi ko, "Kung ganito lang naman then I will run." Maybe narinig na ninyo 'yan kung bakit. It was --- I really think it was a bad decision by the Supreme Court.

So tumakbo ako and even during the presidential debates because I knew the time pressure given of one minute and 30 seconds. I knew na talagang you will not be able to express everything there.

And if you attempt to zero in on a particular issue, mauubusan ka ng panahon, just like the rest of the guys. So ako I just designed a short talk pero ito --- ito mag-prangkahan tayo ngayon. Ito talaga, I rise and fall on these issues --- na bullets lang ako.

And the first thing that I promised you was that I would try to control corruption. Alam ninyo na until now ginagawa ko. I have fired so many undersecretaries and secretaries and most of them, 'yung mga minor, were then my companions in the city mayor's office in 1988.

It pains me deeply to do it pero sinabi ko na, sinabi ko sa inyo, "Huwag. Huwag na huwag." And that promise, I'm doing until today.

There will be more dismissals to come. And I don't care if I --- my whole term would be characterized by a firing and dismissal of people from government. Ayaw ko talaga 'yan. And give us --- give the Filipino a respite of corruption.

Na kung bakit ko... 'Yung undersecretary ng... You know Bebot Bello was abroad when I fired his undersecretary. Ang sinabi ko sa kanya, he was complaining, ito 'yung mga recruiters.

Those who prefer to be legitimate would follow maybe rules and instruction. And she was almost crying, glassy-eyed. When she talked to me and said that I have to see you Mr. President because hira na ako. Tsaka 'yung savings ko, sino bang ayaw magkaroon ng pera sa mundo? So I work hard but itong undersecretary ng Labor she has been back and forth, back and forth diyan sa overseas...

Kaya sinabi ko, "Ilang beses ka?" Sabi niya, "I was siguro pampito." Kung pampito 'yan, p***** i** mo na 'yung tao. I know because I was mayor for the longest time. During my time, it was always three days.

You, I don't care how you do it, you work on it three days then after that you release. "Bigyan mo sila ng papel," tapos sabi ko, "isang katutak na computer binili ko sa inyo, use it or eat it kung hindi mo kaya." So lagay mo doon computer makikita mo, "Be back on Friday at 4 and you will get it."

Doon sa Davao ganun. At panahon ito ni Inday ngayon. She's more --- mahirap si Inday. I've been telling you and I've been telling everybody before the election when I foisted there as a candidate. Iba ang ugali nito. They only have one hour. And so they have --- if there's a need for an ocular inspection, somebody has to run to where it is where the structure is. Eh isang oras lang ang ibinibigay ng --- itong ale na ito eh.

They are always on tiptoe. Ako, mas maligaya sila sa akin. I was strict but no, walang... Kagaya ng fire, fire na ano. Tinapos ko na 'yan. 'Yung permit, permit, building permit, pagdating mo doon sa bumbero, ang tagal. Hanggang magbili ka ng fire extinguisher. Ay p***** i**. Iuhos ko 'yan sa inyo.

So I... Sabi ko, "No more." 'Yung building permit kasama na 'yang extinguisher, extinguisher 'yan. Alam ko na ano --- alam ko na mahirap ang buhay. Alam ko maliit ang sweldo. I was just a 7th assistant city fiscal when I started.

You know I had to work as a --- huwag na natin tawagin teacher. I was doing a teaching work sa academy ng police for Mindanao. I was handling Criminal Law, Criminal Investigation, and Criminal Evidence to augment the income. Ang layo niyang lugar na 'yan, panahon pa ng NPA. And I was the one who was tasked to do to prosecute the NPAs.

Tatlo lang ang kaso ko noon eh, military, offenders, police offenders, pati rebels. And yet I had to traverse a distance just to earn an extra money.

Kasi itong Pulong na ito, nakikita ninyo na... Nagtatae. Ang gusto special na gatas, S-26. *[laughter]* Hindi siya makainom ng gabi kasi lactose intolerance.

Alam mo 'yung pagod ko sa tao na 'yan. I had to really do some... Alam ko mahirap talaga ang buhay, maski ngayon. You know how much am I receiving? Alam ninyo magkano sweldo ko? T*** i** 'yan, 200,000 plus. Tapos kanina natulog ako alas seis because I had to sign all the appointments.

You know it's never --- it never ends 'yang appointment kasi may mag-retire, meron naman magdating, may mamatay. Then you promote one, the other guy who's under you will be promoted. Promotion 'yan. Anak ng jueteng itong Armed Forces pati Police. I-promote mong isa, trabaho mo lahat. Biro mo, aakyat eh.

Kaya sabi ko diyan, "Wala na akong promotion ngayon. *[laughter]* Hanggang diyan na lang kayo." Sabi ko... Simula ngayon, wala ng promotion, promotion. Kung saan kayo nandiyan, diyan na kayo. *[laughter]*

Anyway, 'yan ang --- 'yang corruption. Marami talaga diyan until now. Hindi mo maputol maski sinong president. Even if I have to just dwell on it only, focused on it only. Kaya as fast as they come up, bibirahin mo talaga. Wala akong patawad diyan.

Sabi ko nga sa mga --- even a whiff. Ang nangyari nitong si... Nakalimutan ko na. May article sa newspaper and the subject was railroad ng Mindanao at nagsasalita, nag-uusap sila. It's still in the blueprint. Walang pera pa 'yan. Nobody. Wala pa tayong pera diyan. But they happen to be conversing about the Mindanao railway.

Ang sabi nitong kamote na itong secretary ng DPWH, 'yung pinaalis ko. Sabi kasi niya, well matuloy 'yan because I was even talking to a member of the First Family.

So nabasa ko. I fired him. Walang no, ni ho. "You just get out." Sabi niya sa assistant, kay Medialdea, "anong kasalanan ko?" "Eh wala, sabi ni Mayor, for talking about a project."

Sabi niya, "Sir, future pa naman. In the works pa 'yan, pinaplano pa lang. Ano bang kasalanan ko?"

Sinabi ko, "Sinabi ko na sa inyo noon not to talk to any of the members of my family. Kung asawa ko, anak ko, kapatid ko, 'yung girlfriend ko, tatlo 'yan, may pang-apat pa dito..." *[laughter]* Paglabas ko dito madagdagan pa ito. *[laughter]* Dito na tayo, lahat tayo mag-graft and corruption nito. Anong ibig --- siyempre pakainin mo, date-date diyan, mga dinner.

May asawa ka na, ma'am? *[laughter]* Wala pa? Wala pa? Gusto mo maglipat ng trabaho? *[laughter]* Ah dito ka lang? Ah mahirap dito. Doon sa Pasig, ayan kasi maamoy ang p***** i** niya. *[laughter]*

'Yung smell ng... I think... You think it's heaven? I do not call it --- you have never heard me say, "Malacañan Palace." I just say, "it's my office."

Now, 'yung sa kanya sabi ko na, "bakit mo ginamit ang... Why did you have to converse it and drop a title of 'First Family?'" Sabi ko, "there is no such thing as a First Family in this..." It's a democracy. Every Filipino is always the First Family. *[applause]*

'Yung First Lady... Mahirap kasi marami eh. Dalawa man 'yan sila so... *[laughter]* Huwag na lang basta... Whether... Hiwalay ako sa asawa ko, ma'am. *[laughter]* Totoo. At saka may isa ako.

May kotse ka? *[laughter]* Ha? 'Di, may reserba ka? You have a reserve tire? I'm sure you have a reserve tire somewhere in your car. Ah...

Eh kung 'yung kotse walang damdamin 'yun, puro bakal 'yan, *[laughter]* magkaroon ng reserba, ako pa kaya 'yung tao? *[laughter and applause]*

Before you become highly critical of me, you should talk to me. Ganun lang ako magbiro ma'am pero... Sabihin man ng mga women's, "ah Duterte nanghalik."

Ang totoo diyan, ma'am, I'll tell you a story.

Magtanong ka sinong taga-Davao dito? Sabihin ninyo sa kanila. May taga-Davao talaga dito.

Ako nung eleksyon, may bola. Ball. Tapos ibinigay sa akin. Intsik si lola --- lolo ko eh. Lola ko Maranao. My father is a Cebuano from Danao.

Meron ako --- nagbigay itong mga Intsik na baller. Sabi ko, "magbigay ako pero in exchange for a kiss."

It's all recorded in all networks sa Pilipinas at that time. So pagbigay ko, paghalik ako, tapos I would pick the --- kunyari ikaw. Kung nangyari ngayon, ikaw talaga ang mauna. *[laughter]*

"Ma'am can you...?" "Eh... ganun kasi ganun." Enjoy naman 'yung mga g***. *[laughter]*

Eh 'di halikan ko, dito talaga. Lahat ma'am. Wala akong pili ni may ngipin o wala. *[laughter]* Basta lahat. *[laughter]*

Tanungin ninyo ang taga-Davao. Magtanong kayo ng mga taga galing Davao. Ganun talaga, halik.

Sa likod, p*** may nakita ako na naka-shades tsaka flaming blue ang damit. Sabi ko, "ikaw, ikaw, ikaw, halika, halika, 'yung naka-shades."

Eh 'di palakad, maganda maglakad. Eh nakatindig 'yan sa mga meeting eh. P***** i** pag-akyat, paglapit, nakita ko 'yung Adam's apple. *[laughter and applause]*

Kaya sabi ko --- eh honor system eh. Hinalikan ko. *[kiss]* Ginanun ko. Tapos para hindi ako mapahiya sabi ko, "bakla man ako noon." *[laughter]* Eh ano? Basta sabi ko, "bakla ako," sabi ko. Eh ngayon, hindi na kasi 'yung may nakilala na ako na magagandang babae, medyo nag-iba ang isip ko. *[laughter]*

'Yung corruption, ayaw ko talaga 'yan. Ito ganito. Ayaw ko ang mga tao na... Huwag na lang kayo magtanong, ma'am, kung mahirap ba ako o mayaman ako.

Whatever be the answer, it's totally irrelevant. Ayaw ko 'yung mga tao na magpila under the heat of the sun o ulan para lang 'yung --- kagaya sa Davao.

Sinabi ko talaga nung nag-Presidente ako, "If you cannot improve your service, I will fire all of you. Kung hindi, i-assign ko kayo sa choose where in Mindanao." Kasi pwede naman ninyong i-ano 'yan.

Alam mo kayong mga taga-Davao, 'di ba nakita mo sa likod ng SM, nandoon 'yung kumukuha ng pati visa, natutulog nandiyan sa sidewalk.

Kaya nung nakita ko, sabi ko, "hindi tayo magkakaintindihan nito." Pati 'yung lahat, sabi ko, pati itong Cabinet sinabi ko talaga, "you better, you know, do something about this. Hindi tayo magkakaintindihan dito. Mag-aaway lang tayo.

Take advantage of the technology online or you might want to invent something that could reduce to the barest minimum ang inconvenience ng tao.

Kaya sabi ko, 'yung mga seamen ganun, why don't you just put it in a building and a desk, nandiyan naman 'yan, kung mag-follow up sila, isang building. Ayang 'yung sa Post Office, ganun.

Tapos tinayuan ko ng bangko 'yung --- 'yung sa para sa overseas workers. At tsaka huwag mong galawin ang maliliit kasi ang maliliit kasi walang kumpare. Wala siyang kaibigan na pulis, wala siyang kaibigan na colonel, wala siyang kaibigan na congressman, wala siyang kaibigan na mayor.

At saka alam mo na, if something happens to him, he will just swallow it. Ganun. That has always been my experience. I was there. Galing ako diyan and I tasted everything. Kaya ngayon sabi ko, "unahin niyo."

'Yang NAIA, nagkakandarapa sila sa isang bala lang. But I think, that girl works for the --- sa Camp Evangelista na therapist eh.

Pero sabi ko kasi sa kanila, "ipapakain ko talaga 'yang bala sa iyo". Believe me, malaki yan.

At saka 'pag nakita ko, ma'am, tanungin mo 'yang PSG, for the first time nakakita 'yan sila nang bugbog. Diyan sa Malacañan. 'Di man sila nakakita ng Presidenteng naninipa tapos...

At lahat diyan na mayor ako noon pinapakain ko talaga pera. "Kainin mo 'yang p***** j***** 'yan. Mahilig ka sa pera, oh kainin mo."

Five weeks ago. Sabi ko, "pahingi ng pera wala akong pera." 'Yung isa sabi niya diabetic siya, sabi ko, "kape, mainit." Pagdating nung condiments ibinuhos ko 'yung asukal. Itinapon ko 'yung kape na one-fourth, 'yung asukar, "inumin mo." [*drinks water*]

Sabi niya, "Sir, baka magkaroon ako ng sakit." "Okay 'yan sa akin, 'yan ang gusto ko para... Eh p***** i** ka inumin mo 'yang l***** na 'yan." [laughter]

Ganun ang natandaan ko, totoo. 'Yung nambugbog diyan --- ipapatawag kita doon Malacañan. May sinipa ako diyan sa mukha na undersecretary. T*** i** kayo.

Kaya kung ayaw ninyong --- you can withstand embarrassment, eh 'di dito ka sa akin. I will reduce your character, your --- your person to the barest minimum. Hiyain talaga kita.

So drugs. 'Yan lang man, apat lang man 'yang akin. Sabi ko drugs. When I was mayor, na-Presidente ako na medyo magulo ang Da --- Mindanao. 'Yang taga-Davao. Seven o'clock, wala na talaga, sarado na.

So nung na-Presidente ako kinausap ko 'yung mga Left, medyo kaibigan kami eh. But maybe I am one, but hindi ako komunista. I am not a member of the Communist Party but I am a socialist by nature.

Why? Because ang dinaanan ko sa buhay ganun eh. Precisely, ganun. Ngayon, sabi ko I will build a city, I will not promise you anything but I'll make it just as comfortable as it can be para sa atin with our present situation.

Nung ginawa ko na, kasagsagan ng droga, sinabi ko, "do not destroy my city because I will kill you. Do not destroy our sons and daughters because I will kill you."

So 'yun and... Napunta naman kayo ng Davao... Napunta ka ng Davao, ma'am? Kailan mo gustong sumunod pumunta doon? [laughter] Ayaw mo? Si ano na lang, si --- ma'am, 'yung isa na lang oh... [laughter]

Tayo na lang ma'am. Ayaw man niya. [laughter] Sabi ko, papatayin talaga kita. When I became President, I said, "do not destroy my country because you'll --- you will not only lose your pants, you'll die."

So pag-umpisa ko ayun, 'yung mga human rights, p***** i**. Ayan, the best that they could do would really say, "Oh these are the list of people who got killed during the Duterte..."

Tapos sabihin niya, "7,000." Really? 'Yun lang sabihin nila. Tapos 'di ibabandera doon sa labas. Eh ito namang mga Amerikanong g***,

swallowed it. Eh kung totoo in --- for fairness sake, why don't you just turn also the page at tignan mo kung ano itong mga p***** j***** pinatay ko at ano ang ginawa nila sa k***** nila.

Ang problema ng droga, you rape because ang charac --- 'yung ano ng --- 'yung ano ng factors ng shabu is it causes bizarre and violent behavior. That is a definition given by the United Nations Control --- Narcotics Control Board.

So makikita mo. Mga construction workers, sabihin mo maawa, ano lang eh, mahirap lang. Oh, well, mahirap ka eh 'di fine. I accept that, but what else? Mag-inuman ka diyan tapos mag-shabu ka, because it's very cheap, it gives you the high. You think you're in heaven. You forget all your poverty.

Abay, is it the fault of humanity na ganun ang ibinigay ng buhay na sa iyo? So why do we have to take it again? Blind woman, the daughter-in-law, the 14-year-old tapos 'yung one-year-old pakialaman mo pa, saksakin mo. p***** j**.

Or, there was this downpour, a heavy downpour. So the lady, nagtatrabaho ng bangko, she was trying to knock the door but because of the heavy downpour, hindi naman siguro mayaman, you know, the ceiling is not that thick to absorb the sound of a --- the down --- raining cats and dogs.

Tinabihan lang ng mga nagtrabaho doon sa construction, pagkatapos ni-rape, sinunog pa, pinatay. Human rights? Masampal kita. P***** j**. One of these days may sampalin ako, tignan niyo.

T*** j***** ninyo, bwisit na 'yan. Mas importante pa sa kanila 'yung mga buhay ng kriminal eh samantalang itong mga pinapatay, bata. Alam mo doon sa --- two years old, 'yung sa Tagum. Hindi magkasya 'yung kanila, anong ginamit? Blade, nilakihan 'yung...

Tapos kung ikaw ang presidente anong gawain mo? "Oh, we are a nation that believes in the enduring rights of criminals." Eh f*** you. *[applause]*

Eh ganun eh. Hindi ako pwede ng --- just because may human rights tapos may drug, wala na akong gawin? Mamamatay talaga kayo. Sabi ko diyan sa pulis, lahat, t*** j**, lahat. Umiwas kayo diyan, because ito tayo, umiikot ang mundo, nandito ako. But if we happen to meet in that corner, you will -- - either ako o kayo. Mamili ka lang.

Then I promised you that I will talk to the enemies of the state so that we can maybe arrive at a certain level of peace. I'm talking to Sison, siya 'yung nagwawala.

Why should I talk outside? We are talking about our country, my country, their country and they want take over --- overthrow government. And why do we have to talk the f***** thing outside of my...?

Bakit ako magpupunta doon sa ibang lugar? Dito tayo mag-usap. I guaranteed him safety and security for the duration of the talks. I gave him a small window. Kasi kapalpakan palagi eh.

Sabi ko, "let's talk for 60 days. In that period you come home, I will pay for your expenses, tapos if after the two months period wala, then I will see to it that you go out of the Philippines safely. Pero sabihin ko sa iyo, do not ever, ever come back to this country, ever again."

So I'm talking to the MI. The BBL is there. I'm just keeping my fingers crossed but hopefully kung lulusot 'yan we can see the light at the end of the tunnel.

Then I'm talking to --- lahat, MN. I'm talking to Misuari. Sabi ni Misuari, "sige, Rod." Sabi ko... Mga Mindanaoan kami eh. We share the same roots, so why do we have to kill each other? Sabi --- pag-usapan na lang natin 'to.

Ako, my family, Pulong, the wife. Married a lady, whose father is a Tausug, and whose mother is a Maranao. My lola is a Maranao. So may isang linya kami sa pamilya namin na Muslim. Meron naman akong sa Kristiyanos.

And so saan ako pupunta? Wala akong puntahan except I will... We have to strike peace. There's no other way to do it. I cannot fight for the Muslims. I'm sorry. I cannot fight for the Christians.

I was chosen by the people with a task to find peace in my country. I will exactly do that. Then sabi ko, hindi ako makialam sa mga transaction sa gobyerno.

Sabihin ko lang sa iyo, magtanong kayo ng sinumang --- sinumang Cabinet member any. I do not participate in any of the transaction sa gobyerno. Wala ang papel ng MRT, LRT, reclamation or whatever, o maski PAGCOR or --- maski 'yung inyo, decisions ninyo, inyo 'yan.

It begins and ends with you. Pero 'pag nagkamali ka, I won't give you a second chance. No f***** second chance because I do not own this government. So wala ako...

Ngayon, ang sabi niya, "the peso is dwindling." Alam naman ninyo kayo mga econo --- mga actuarials, you know, when you --- when the United States starts to raise it sa high rates, eh naturalmente bababa talaga 'yung atin.

But you know, that is... But whether or not I'm good at economics during my term, I will see to it that it will be peaceful. At least, wala na masyadong --- pati kriminal.

Ngayon, itong Human Rights nag-aaway nanaman. P***** i***** 'yan, sabi ko, dumada ka nang dumada 'pag makita kita, sampal ang maabot mo sa akin. T*** i***** 'yan. Hindi ka ba Pilipino, Katsila ka, I***** ka.

Hindi na panahon ng Katsila ngayon ha? Panahon na ng Maranao. Isa pang maingay 'yan. Alam mo bakit magpunta ka ng Mindanao?

"DVD! DVD! DVD! DVD! DVD!" *[laughter]* Maski 'yung punta ka doon sa Abra. "Uy. Mindanao kaw? Maranao?" "Oo." "DVD! DVD! DVD! DVD!" *[laughter]* P***** i***** negosyante ito.

Hindi. Kami kung magbiro-biro, okay lang sa amin. Huwag lang ibang tao. I mean, kung galing sa akin. Alam nila Maranao ako. Okay lang 'yan sa --- kung kami-kami ang mag-biruan. "DVD! DVD! DVD!"

Kaya 'nung kampanya ito sila oh. Abot kaming Luzon. "DVD! DVD! DVD!" Sabi ko, "Oh, ang kababayan mo nandito na." At saka nakakaawa 'yan sila sa totoo lang. No, I'll just be... Hindi ko naman inaano.

Alam mo 'yan sila, magtitiis. Magpunta doon sa Abra. Diyan lang 'yan sila sa palengke. Hindi 'yan sila matutulog, magtiis hanggang magkaroon sila ng dahan-dahang kapital. Meron sila gulay-gulay lang. Maaawa ka sa kanila. Totoo.

Pati 'yung mga Tausug. Pag sabihin mo na, "Mayor, pwede kaming maghingi ng trabaho?" Sabi ko na "Puno man ako ngayon." Magsabi 'yang mga Tausug, "Sige lang Mayor, baka sakali na susunod panahon."

Ang puso ko kasi ma... Kaya 'yung sa Davao, I govern it may kasa --- may deputy mayor for Tausug, may deputy mayor for Maranao, Maguindanao, Iranon, may maki... Lahat ng tribo may deputy mayor. So binibigyan ko talaga sila nang importante para...

Kita mo ang Davao. How do you debate with a growth of 9.6? When I became mayor --- I became mayor in 1988, it was only 22 --- ah two, two. Ngayon, it's 9 point --- ang hirap kaya kunin niyan.

Makita mo naman Davao. Wala namang gulo doon. You can go to the Muslim area. Hindi naman sila maggagalaw sa iyo. Walang hold-upper, walang droga, and everybody is courteous. That I emphasized to them early.

Walang mag-sigaw-sigaw dito na ganun. You behave. 'Yung ano lang sa Davao, if you behave, wala kang problema sa akin. Pero pagka you know, maliliit na tao, pag magsumbong 'yan sa akin, may problema ka talaga. Totoo 'yan.

Pag 'yang maliit na tao magsumbong, bantay ka. Kung sabihin mo, "galawin mo itong mga bilyonaryo." Ah hayaan mo 'yung mga buang na 'yan. Kaya nila ang sarili nila ipagtanggol. Pero galawin mo 'yang maliliit?

Magsabi 'yan na [*acts like crying*] "Mayor, 'yung bag namin." Tawag lang ng... Tanungin mo 'yung dalawang manager sa Clark. Nandiyan man si Jeffrey. He's with the aviation business. 'Yang Clark pati 'yang NAIA, sinabi ko, "Isa pa. Isa pang butas diyan sa p***** j***** 'yan."

Nangyari nga. 'Yung MIASCOR. For the longest time, and since 1960s, sila 'yang nandoon. Umalis kayo diyan. Sabi ko kay Jeffrey na, "I-absorb mo na lang 'yung..." Marami ang natanggalan ng trabaho eh.

Sinabi ko sa inyo 'yan, huwag. Huwag. Huwag mong galawin 'yang maliit kasi wala 'yang sumbungan kung hindi ako.

Ngayong panahon na ito, there's the 8888. Pag nakita ko na may nagsabi, "Sir, itong meron ano dito na..." "Come here, you report here and explain to me why."

Kaya sa Davao, ang last na naremember ko na ano ko, may babae, sabi niya, *[acts like crying]* "Sir..." "Bakit?" "Sinampal ako, sir." "Sinong nagsampal sa iyo?" "Yung konduktor." "Asan ba?" "Dito sir, dalawang beses. 'Yan oh, makita mo, pulang pula."

Sabi ko kay --- 'yang si Senador. Saan na Senador? Umalis. Nahiya ang buang. Sabi ko Bong. 'Yan, 'yan, 'yan. "Bong, ipahuli mo." Ngayon, 'yun na. Pagdating sa opisina. "Ito?" "Oo, 'yan, 'yan, sir. Walang-hiya talaga 'yan, Mayor."

"Halika." "Ilang beses?" "Dalawang beses." "Okay, sampalin mo. Sige na." "Mayor..." "Sampalin mo." "Mmm. T*** i** ka. A***** ka." Ganun, ganun. "Sampalin mo ulit." "Totoo Mayor?" "Oo." "Sampalin mo ulit." "Totoo ka Mayor pangat --- ?"

"Oo, sampalin mo ulit." Sampalin. Sampal. "Isa pa, sampalin mo." Sampal niya. Panglima, "Sige, sampalin mo pa." Sabi ng driver, "Mayor, dalawang beses man lang 'yung pagsampal ko sa kanya. Bakit naman karami itong...?"

Sinabi ko, "Hoy, a***** ka. Interes 'yan sa sampal ng babae." *[laughter]* "Bakit mo galawin...? Bakit mo sampalin 'yung babae?" "Kasi mayor, ganito. Ganito pala 'yung..." Umuulan 'yung alley. Gusto niya na ihatid siya doon kasi umuulan.

Eh sabi ng driver, "Paano ako mag-backing --- mag-atras nito? Eh kung mahulog ako? Ang haba eh. Walang space." Basta diretso lang. Eh ang liit.

So gusto niya ano, nag-away sila ngayon pati 'yung konduktor. Sinampal siya. Sabi ng --- "bihira rin itong interest ko na ito." Ganyan talaga eh. Ganun rin ako.

Pulis? *[acts like crying]* "Mayor." "Ano?" Sabi ko "Bakit?" "Nakita mo black eye." "Eh nakikita ko. Bakit?" "Ito pa, ito. Dito." Pakita kita. Sige oh. Yellow pa ang panty ng buang. *[laughter]* Sabi ko, "Sino ang nagbugbog sa iyo?"

"Yung asawa ko." Sino 'yung asawa mo?" "Pulis." "Sinong pulis?" "Nandiyan." "Saan naka-assign?" "Sasa." "Bong, tawagin mo." "T*** i** ka." "Hindi pa nag-iintrega ng sweldo, ako pa ang binubugbog." Alam ko na 'yan basta pulis.

Pagdating, "hali ka." Eh may maliit ako na kwarto before doon sa toilet, sa washroom.

Tindigin ko 'yang pulis. P*** i** ka. "Saan ka sinuntok una?" "Dito, dito. Ayan, 'yan o." Banatan, p***** i** ka. "Saan? Tapos?" "Sinipa ako dito, 'yan, 'yung ipinakita ko sa'yo." Sipa, p***** i** mo. "Tapos saan pa?" "Sinuntok pa ako dito."

Eh may sakit ako. Nakuha ko sa nanay ko. Kasi ang nanay ko noon, kung mag-kastigo sa akin, wala nang katapusan. Hampas nang hampas nalang 'yan.

Kaya sabi ko, "Ma, kung buhay ka lang, idedemanda kita talaga sa child abuse." *[laughter]*

Eh 'yung tatay ko Catholic. May altar kami. Twice or three times a week naalaala ko naka-ganun ako. Tignan ko talaga si Kristo naka-ganun. Sabi ko anak ng patuting pareho talaga ang buhay natin. Similar. *[laughter]* Ito puro bugbog ganun.

Pero ako, sabihin ko sa iyo, "Ikaw, Diyos ka man. Bakit ka man nagpabugbog?" Ikaw ang Diyos. Ako ang bugbugin mo. Ako ang Diyos. 'Pag hindi mo...

`Yan ang vignettes of life. Kwento ko lang sa inyo para to entertain you and to tell you `yung character ko. Ganun ang character ko. May marinig kayo ganun ako, totoo `yan. Kasi...

Eh kasalanan ng mga Pilipino bakit nila ako binoto. Sinabi ko naman sa kampanya. P***** i** ka, papatayin ko kayo lahat. Hindi sila naniwala. O `di... *[laughter and applause]* Sinabi ko na sa inyo huwag.

Ngayon, eh itong Human Rights, do not tell me what to do. Sabi ko, `yung mga istambay paalisin --- sabi ko sa mga ---paalisin ninyo diyan sa inyo.

Para ang tao maglakad sa gabi wala nang... Ayaw ko `yang may... Noon ako sa Davao, nagda-drive ako ng taxi. Totoo `yan. Tanungin mo mga taga-Davao.

Nagda-drive ako ng taxi kasi kung ako lang, makikita ko ang katotohanan ng siyudad ko.

Maglakad ng marami `yung pulis noon, mayor ako security. Eh dalawang sakyan talaga `yan eh.

`Pag nandiyan, nakikita nila `yang itim na pick-up --- hanggang ngayon pick-up ako. Ang service ko dito pick-up. Dito sa... Pick-up, mag-ano na `yan. So mag-drive ako ng taxi tapos panoorin ko lang.

Tapos minsan `yung magdaan sa Davao Doc, manghipo ng ano --- ah patay ka. Pag makita kita, "Halika. Ilagay mo `yung kamay mo." Sabi ko, "Gawain kita para hindi ka na maka-hipo ng isang taon. P***** i** ka."

May kwento ako sa inyo. Kaya pa ninyo isang kwento? Ito, totoo `to ha. Eh one --- `yung si Delfin Lorenzana, may nag take-over sa kanya. So ibig sabihin ang itong Secretary of Defense ko. So ang pumalit si Ariola. Unfortunately, Colonel Ariola was killed by the NPA dito sa Laguna ata.

But noong na-assign siya isang umaga, nagdala siya ng magandang baril. Nakuha nila sa NPA almost new. Siguro nakita ko 'yun --- marami kasing... Sa Davao, mga mayayaman maglagay ng mga cottage-cottage sa bukid. Siguro nakuha. Ibinigay sa akin.

Eh ako naman, paalis itong --- teenager pa 'yan si Inday, pati 'yung nanay niya, sabi ko, "saan kayo?" Kasi excited ako. Sabi ko, "Salamat, Colonel."

Eh noon, eh ang politika, alam mo na. Eh 'yung si Nograles na... 'Wag nalang kasi pamangkin ko 'yung anak niya eh. Asawa niya pinsan ko. Pero gusto kong patayin 'yung buang na 'yan. *[laughter]* Eh ngayon, paano ko patayin na kung maglakad, parang robotics ng Sony --- Sony.

Sabi ko kailangan ko ng ano. Punta ako doon sa Chief of Police, sabi ko --- si Abaday --- Surigao, patay na 'yun.

Sabi ko, "Bigyan mo ako ng MO, mission order to carry the gun outside of your residence." MR is that you receive it legally galing sa military. MR, MO 'yang tawag diyan eh. Eh tutal, mayor man rin ako.

"Ah, sige, sige, sige." Pero maraming tao. Sabi niya, "Sige, sige. Tawagin mo 'yung property officer."

Maya naghintay ako. May mga policewoman nagpapapirma. The guy was also busy. So dumating itong mga pulis, kasi previous day pinagalitan ko sila dahil 'yung uso pa 'yung over-over. 'Yung, oo, ganun, over. Tapos hiramman niya, sabihin niya, "Ano man magnanakaw. Pahiram man, tawagan lang namin si Mayor o magtawag kami ng pulis. May sinaksak diyan o may hold-up." Ang pobreng mga babae ibigay naman. Tapos itakbo na.

May dalawang incidents o tatlo na ang pangalan, ang ginamit --- "Tawagan namin si Mayor." Sabi niya --- dumating 'yung grupo na 'yon --- sabi niya, "Sir, nahuli na namin 'yung ano, 'yung kawatan. 'Yung ginagamit 'yung pangalan mo. Dalhin namin dito, sir?"

"Huwag. Doon lang 'yan kasi maraming tao dito. Bugbugin ko 'yang y*** na 'yan. Doon lang sa opisina ninyo." Eh di hintay kami nang ganun.

Eh maraming tao. Minsan magsabi si Chief of Police, "Okay ka lang diyan, Mayor? Kape, kape, ganun."

Maya-maya, may pumasok na lalaki. Hindi dito sa side na 'to. Palaba --- papasok galing parang kusina.

Sabi niya, "O, ayan o." Tinignan ko ngayon. Ang g*** naman, butas 'yung t-shirt niya na sunog ng sigarilyo, tapos Uyanguren Hardware. 'Yung malumang t-shirt, tsaka tsinelas. Tiningnan ko. P***** i** ka.

So busy masyado 'yung Chief of --- wala silang narinig. Kung may narinig man, siguro... Sabi ko, "P***** i** ka, halika. Labas tayo."

Pagdating doon, may mga pulis na 'yung parang nipa hut. Nakaupo sila doon lahat. Sabi ko 'yan, pahiram ng batuta. "Sir, bawal na 'yang batuta ngayon." Tingin-tingin ako.

Eh ang mga pulis kawawa naman talaga 'yan sila. 'Yung ulam nila nagko-contribute 'yan sila. Tapos may malaking kawa sila, doon sila nagluluto. Eh wala akong makita. 'Yung firewood na sunog.

Tapos 'yung merong parang fence, sabi ko, "Ilagay mo 'yang kamay mo diyan." Inilagay rin ng buang. *[laughter]* Pag-lamba --- bina --- "p***** i** mo".

Kasi tinanong ko siya, "Ilang radyo ang ninakaw mo?" Ang sagot naman ng buang, "Sir, tatlo lang nga 'yung hindi ma-account." *[laughter]* "Eh p***** i** anong klaseng magnanakaw ka de-account-account ka pa. L***** ka". *[laughter]* Boom.

'Di bumuka 'yung kuko. Dalawang kuko talagang parang hood ng kotse gumanon. "Aray." 'Di tumakbo na 'yung driver ko na pulis. Ginanun ako. "Sir, bakit, sir?" 'Yung apat na pulis doon putlang-putla sila.

Sabi ko, "Sir, anong nangyari?" Sabi ko, "saan?" "'Di ba ito 'yung magnanakaw?" Sabi niya, "Hindi, sir. 'Yun 'yung property officer namin." *[laughter and applause]* Totoo 'yan. Ang pangalan niya --- ewan ko, nag-retire na siguro, Caños.

Talagang bina --- t*** i** ka. Kasi ang sagot --- sabi ko, "Ilang radyo?" Coincidence. "Ilang radyo ang nanakaw mo?" Ang sagot ba naman ng p***, "Sir, tatlo lang 'yung hindi ko ma-account, sir." *[laughter]* Kasi property officer eh. *[laughter]*

Sabi ko, "P***** i** kang magnanakaw ka may de-account de-account ka pa. L***** ka."

Pagputok ng kamay. "Sir, si Caños man 'yan, sir." Kaya itong Inday na 'to -- - mayor, sige matumba sa kakatawa.

"Yan si Papa, pa-tigas tigas ganun tignan mo ngayon, anong nangyari?"

Tapos sabi ng pulis, tsk. Sabi ko, iniwan ko sa kanya, pag maayos na 'yang kamay 'niyan, ayusin mo 'yang papeles ko p***** i*** ka. Sabi ng mga pulis, "paano ito, sir?" Sabi ko, "ah bahala kayo diyan." *[laughter]*

G**** kayo bakit --- "bakit 'di niyo ako pinigilan?" Sabi niya "ang mukha mo kasi hindi na ma-drawing, hindi namin alam baka nga may kasalanan itong..." Kaya 'di sila makatanong kung bakit. Kasi ang mukha ko 'raw di na ma-drawing.

Tapos mga two days after, ako nag command conference, nakita ko ang...*[laughter]* Tinawag ko 'yung driver ko na pulis, sabi ko, "saan nakatira 'yang buang na 'yan?" Sabi niya, "sa Tibungco." Ah medyo malayo 'yung Tibungco eh.

Sabi ko kay Sal, "bilihan mo na lang ng ano..." Si Bong, "bilihan mo na lang ng motor." Mga 125 para at least ma-consuelo. *[laughter]* Talagang nakasemento dito.

Ang buang namang Caños na 'yan, 'nung dumating, umiikot sa barracks, kasi kinakantsa..."Ahhhh..." Tignan mo naman kung anong nakuha ko, eh di bagong motor. *[laughter]*

Kaya naman 'tong mga pulis, t*** i*** 'tong mga pulis talaga --- paglabas ko, naka 'ganun na ang apat. *[laughter]* Ah! Basta pulis. Nakaganun na ang apat, "Sir, paki-palo, sir." *[laughter]* Gusto ng motor. *[laughter]*

So binibigyan ko kayo ng glimpse ng ugali ko. Hindi naman ako matapang -- - eh, duwag ako eh. Pero 'yung --- 'ganun ako kaya makita mo yung reaksiyon ko na ganun, it's because I am I and you are you. So I have a... It's 6:20? Is it correct?

So I'd like to thank you for giving me this rare privilege to talk to you today. *[applause]*

And I am not joking but, tao por tao talagang maraming... Hala nawala ayun dumating. *[laughter]*

Tao por tao, no offense intended, you are a beautiful woman. All of you magaganda.

Kaya kung --- kung nasa Korea lang tayo, naubos ko kayo. *[laughter]*

Maraming salamat po.

--- END ---